

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens I. & II. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas Missalis
- Cum Præfatione seu Præmonitione necessaria Bibliopolæ ad Lectorem

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De ordine genuflectendi, sedendi, & standi in Missa Privata, & sollemni.
XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40113

videlicet tali voce, ut commodè à circumstantibus audiri possit. *Altà voce* utitur Ceremon. Episc. pro iis quæ in Officio, vel Missa cantantur; *Mediocri* verò, *submissà*, & aliquantulum elevatà pro aliis, quæ non tacite, nec profusè altè, sed taliter dicuntur, ut à Ministris, & aliquibus tantùm circumstantibus percipi possint, cum aliqua tamen differentia: quod verò secretò dicendum est, ita à Sacerdote intra se distinctè, ac labiorum motu proferatur, ut tamen non à circumstantibus audiatur.

II. Gavant. pag. 41. col. 2. lit. g *Canon non potest sine culpa gravi altè totus legi.* Canonem secretò esse legendum, communis sententia est, & à Rubricis præscriptum; verùm magna agitur controversia inter aliquos recentes Rubricarum explanatores: utrum semper Canon secretò recitatus fuerit à Celebrante. Card. Bona *lib. 2. rerum Liturg. cap. 13. §. 1.* existimare videtur, Missæ Canonem altà voce usque ad decimum Ecclesiæ Seculum fuisse recitatum. Bonæ sententiam acriter tueri conatus est de Vert.

Non omnibus tamen eorum argumenta placere: etenim Anno 1710. Vallemontius Thesaurarii Cluniacensis assertum erudito opere confutavit; cui titulus est -- *Du secret des Mysteres ou l' Apologie de la Rubrique des Missels Dissertation Theologique, & historique.* -- Vallemontii dissertationem impugnavit anonymus Auctor in tractatu Bruxellis edito Anno 1717. sub titulo: *Apologie de M. de Vert, ou remarques critiques sur le livre de M. Vallemont du secret des Mysteres.* Vallemontium defendit Petrus Le Brun *dissert. 15. tom. 4.* Non est Virium nostrarum tantas componere lites. Illud certò statuere possumus, Ritus hunc à Rubrica præscriptum longè ante Seculum X. in Ecclesia viguisse: etenim in Ordine Romano à Martene edito *tom. 4.* Thesaur. Anec. ille Ritus describitur præscribitur: Ordo autem ille spectat ad Seculum VII. Non desunt alia argumenta, quibus eadem veritas confirmetur, sed placuit hoc unum testimonium adducere ab illis Auctoribus prætermisum. Legant citata opera, qui majorem hujus controversiæ notitiam exoptant.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. XVII. De Ordine genuflectendi, sedendi & standi in Missa privata & sollemni.

I. Hic nihil est addendum: quia omnia, quæ spectant ad ordinem genuflectendi in Missis Privatis, & Sollemnibus, dicemus suo loco in Observationibus ad Commentaria secundæ partis hujus Thesauri. Sic etiam videantur omnia ea, quæ à nobis adduntur, quoad ordinem sedendi, præsertim in Missa Sollemni: exhibebimus enim pariter ibi Decreta S. R. C. spectantia ad hunc Ritus, nempe in Observationibus ad Rubr. Tit. 5. n. 2. 2. *part. huj. Thesauri.*

Videatur etiam *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 18. num. 4.* ubi ait -- Si quispiam Canonicus veniat inchoato jam Officio, vel Missa abs-
GAVANT. Rubr. Miss.

que eo, ut aliquos saluter, vel ab aliis salutetur, statim genuflectit in medio versus Altare, aliquantulum orans: mox surgit, & facit profundam reverentiam Altari, & Episcopo si adest; deinde salutat Canonicos, & alios de Choro circumstantes, tunc, & non prius ei assurgentes, & eum resalutantes, & vadit ad locum suum. Et si fortè tunc esset principium Horarum, & diceretur in Choro *Deus in adjutorium, &c.* vel *Gloria Patri, &c.* aut Hymnus; vel in Missa Oratio, aut Epistola, aut Evangelium; vel denique aliud fiat, ad quod Chorus, vel stat, vel est inclinatus, vel genuflectit per aliquam moram; expectabit respectivè stans vel inclinatus, vel separatim genuflectit.

X

nuffexus in medio Chori, prout ipse Chorus, donec ea perficiantur; mox factis reverentiis, & salutationibus, ut supra, ibi ad locum suum.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. XVIII, De Coloribus Paramentorum.

I. Gavant pag. 49. col. 1. lit. o *Dominica Lata*.
re &c. In Dominica tertia Adventus, & quarta Quadragesimæ, quam Gavantus hic appellat Dominicam *Latare*, debemus adhibere paramenta sollempniora tam pro Celebrante, quam pro Altari, sed coloris violacei, in defectu rosacei. Ceremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 13. §. 11. Gerlacus Vinitor supra § 7. Quinam autem colores adhibendi sint in Missa pro gratiarum actione, & in Missa pro impetranda gratia bene moriendi, nec non in aliis Missis Votivis, satis diximus in § 6. talium Missarum Votivarum. Agitant questionem Rubricista: num in vestibus Sacerdotalibus & Altaris omnes simul quatuor colores, nimirum, *albus, rubeus, viridis, & violaceus, seu niger*, adhiberi possint? & an liceat Sacerdotibus uti una planeta indifferenter pro unaquaque Missa cujuscunque generis?

Primam questionem resolvit Turrinus *part. 1. sect. 4. cap. 4. pag. 157.* dicendo, vestem in se habentem quatuor colores, æquæ apparentes, quamvis de singulis coloribus participet, in neutro illorum, determinationem peculiarem sumere posse; & proinde neque esse albam, neque rubeam &c. & consequenter, ea neque tanquam alba, neque ceu rubea uti posse, extra casum necessitatis. Si tamen unus ex dictis coloribus v. g. albus, cæteris prævaleat; tunc dicta planeta erit reputanda alba, & tanquam tali uti possumus. Diximus, extra casum necessitatis non debere adhiberi dictas planetas mixti coloris (quamvis hic sit usus communis multarum Ecclesiarum) nam in casu necessitatis non improbamus talem usum: quia sicut in hoc casu possumus uti veste alba pro nigra, cum Rubrica de co-

loribus paramentorum non sit tam rigens; ita multo magis possumus uti planeta mixti coloris.

Secundum dubium resolvit idem Turrinus, dicendo, hoc esse contra mentem Institutoris Rubricarum; qui ideò colores distinguit, ut altera planeta adhiberetur altera excluderetur; & habent in se uniusquique Mysteria propria; ut Gavantus Durandus, & alii Auctores supra.

Præterea noster P. Quarti *part. 1. tit. 11. Rubr. 2.* querit: utrum color auri in vestibus Sacris æquivaleret cæteris coloribus, saltem rubeo, & albo? & huic questioni affirmativè respondet, quia aurum, lucidum habet, per quem albo assimilatur; & igneam per quem rubeo; & concludit, exceptis violaceo, & nigro, cæteris coloribus aureo æquivalere; eoque pro rubeo, albo, & viridi nos uti posse, etiam in communi aliquidque etiam affirmat Gerlacus Vinitor *loc. cit.* Turrinus tamen supra cit. quamvis fatetur vestes aureas festivas esse; adhiberi tamen posse de rigore pro vestibus omnium colorum minimè assentitur: quia color aureus nec albus, nec rubeus est; sed color flavus, qui approximatur viridi: ergo sicut albo pro viridi, aut rubeo uti non licet, extra necessitatem; sic neque planeta aurea pro alba, & rubeo, sed pro viridi tantum, cuius coloris approximatur, ut dictum est, adhiberi potest. Ita Turrinus supra; sed nobis supra citata Quarti sententia magis arridet.

II. Gavant. p. 49. col. 1. lit. r *Afflictioni delicti est color violaceus, &c.* Ex quo, ut optime dicit Gavantus, color violaceus debitus est afflictioni; hinc fit, non posse uti colore cæruleo, hoc